

Mistankekrav

I modsætning til de gældende regler, hvor kravet til mistankens styrke ikke er præciseret i loven, foreslås det, at der stilles krav om, at den pågældende med rimelig grund er mistænkt, jf. lovforslagets § 794, stk. 1, nr. 1. Dette svarer til mistankekravet i retsplejelovens § 792 a, stk. 1, om legemsbesigtigelse.

I praksis foretager politiet ikke sjældent ransagninger i tilfælde, hvor dette ikke er påkrævet af hensyn til efterforskningen af den konkret påsigtede lovovertrædelse, men hvor der er mistanke om, at den pågældende kan have gjort sig skyldig i andre lovovertrædelser, som vil kunne afsløres under en ransagning. Når en person f.eks. tages på fersk gerning under et indbrudstyveri, er det af hensyn til opklaringen af dette tyveri ufornødent at foretage ransagning af den pågældendes hjem. Alligevel vil man i mange tilfælde foretage ransagning af hjemmet, hvorved der kan findes koster hidrørende fra andre tyverier.

Strafferetsplejeudvalget finder, at denne praksis bør opretholdes. Det foreslåede mistankekrav vil fastsætte en rimelig afgrænsning af, i hvilke tilfælde sådanne ransagninger bør foretages. Det bør ske i tilfælde, hvor den konkret påsigtede kriminalitet på grund af sin art eller udførelsesmåde giver rimelig grund til mistanke om, at den pågældende har begået anden tilsvarende kriminalitet, af hvilken spor vil kunne findes ved ransagningen.

Kompetence

Efter den gældende § 797 kan ransagning som hovedregel kun finde sted efter forudgående retskendelse. Politiet kan dog foretage ransagning uden retskendelse i visse særlige tilfælde (ved samtykke og ved ransagning i lokaler, der er tilgængelige for alle og enhver, eller som er undergivet politiets særlige tilsyn), samt hvis øjemedet med ransagningen ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes (»periculum in mora«).

Strafferetsplejeudvalget foreslår, at kompetencen til at træffe bestemmelse om ransagning hos en mistænkt henlægges til retten for så vidt angår de mest byrdefulde former for ransagning, dvs. ransagning af bolig og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande (kategori 1).

Et flertal af udvalgets medlemmer (fem medlemmer) foreslår endvidere, at politiet tillægges kompetence til at træffe beslutning om de mindre byrdefulde ransagninger (kategori 2). I forhold til gældende ret indebærer dette en udvidelse af politiets kompetence til at træffe beslutning om ransagning. Flertallet af

udvalgets medlemmer finder det ønskeligt, at retssystemet ikke belastes med krav om domstolsforelægelse af mindre betydningsfulde spørgsmål, og finder endvidere de omhandlede indgreb af så ringe intensitet, at rettens kendelse om ransagning i disse tilfælde er unødvendig. Endelig lægger flertallet vægt på, at der i retsplejelovens § 746, stk. 1, er hjemmel til at indbringe eventuelle tvister om en ransagning for retten.

To af udvalgets medlemmer kan ikke anbefale, at kompetencen til at træffe beslutning om ransagning i disse situationer (kategori 2) henlægges til politiet. Disse medlemmer finder, at den hidtil fulgte praksis har fungeret tilfredsstillende. De peger i den forbindelse på, at den omstændighed, at politiet i tilfælde af »periculum in mora« efterfølgende skal forelægge indgrebet for retten til godkendelse, må antages at medføre en vis begrænsning i anvendelsen af sådanne indgreb, og de finder det derfor betænkeligt at mindske domstolskontrollen.

I de situationer, hvor retten har kompetencen til at træffe bestemmelse om ransagning, foreslår et enigt udvalg, at der som hidtil skal være adgang for politiet til at træffe en foreløbig bestemmelse herom, hvis undersøgelsens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes (»periculum in mora«), jf. lovforslagets § 796, stk. 3, 1. pkt. Denne kompetence er generel og således ikke knyttet til særlige indikations- eller kriminalitetskrav.

Udvalget har endvidere foreslået, at politiet, hvis det har truffet bestemmelse om ransagning i en »periculum in mora«-situation, snarest muligt og senest inden 24 timer skal forelægge sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Dette indebærer en stramning i forhold til den gældende regel i retsplejelovens § 797, stk. 3, hvorefter der alene skal indgives en »beretning« til retten, men ikke af retten skal afsiges kendelse om, hvorvidt ransagningen kan godkendes.

Formkrav

Strafferetsplejeudvalget foreslår, at rettens afgørelse om ransagning – både forudgående tilladelse og efterfølgende godkendelse af et »periculum in mora« indgreb – bør træffes ved kendelse, der begrundes efter samme kriterier som angivet i retsplejelovens § 764, stk. 4, om varetægtsfængsling og § 783, stk. 1, 3. pkt., om indgreb i meddelelshemmeligheden. Kendelsen skal til enhver tid kunne omgøres.

Udvalget foreslår endvidere, at det i loven fastsættes, at der, inden retten træffer afgørelse, skal være givet den, mod hvem ransagningen retter sig, adgang til at udtale sig. Dette skal dog ikke gælde i de i rets-